

ANKSTYVOSIOS INTERVENCIJOS P R O G R A M A

KONFIDENCIALUS
DALYVAVIMAS

UŽSIĖMIMŲ
TRUKMĖ

VYKDOMA
VISOJE LIETUVOJE

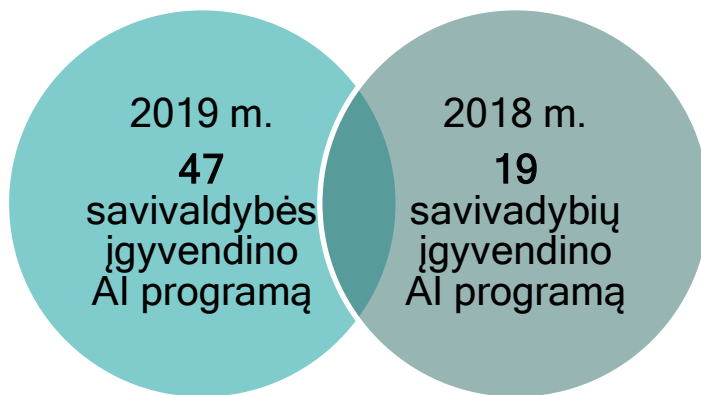
Ankstyvosios intervencijos programos įgyvendinimo ataskaita 2019

Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamentas

1. PROGRAMOS KOORDINAVIMAS

Teikiant ankstyvosios intervencijos paslaugas siekiama motyvuoti jauną asmenį atsisakyti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo

Siekiant užtikrinti pagalbą 14–21 metų jaunuoliams, turintiems eksperimentavimo su alkoholiu ir / ar narkotikais (išskyrus tabaką) ar nereguliaraus jų vartojimo patirties, nuo 2018 m. Ankstyvosios intervencijos (toliau – AI) programa diegiama nacionaliniu lygiu¹. 2019 m. tęsiamas darbas diegiant ir koordinuojant AI programą.

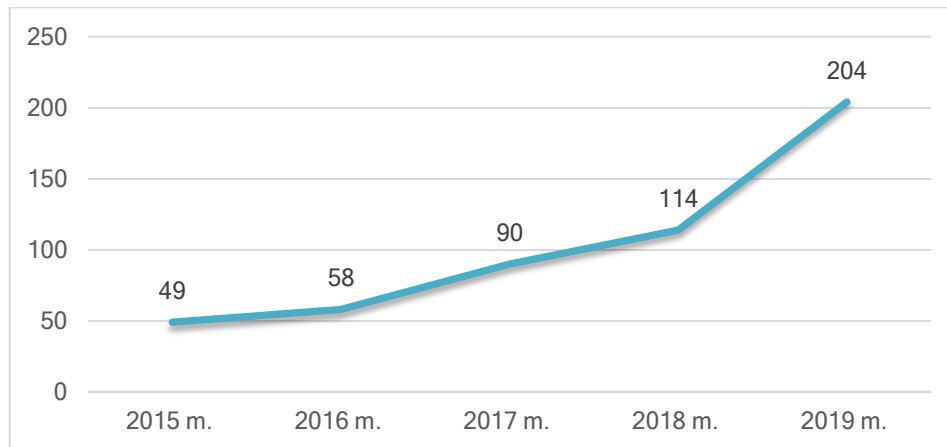

Pagal visuomenės sveikatos biurų pateiktas AI programos vykdymo ataskaitas, pažymėtina, kad 2019 m. 2,5 karto daugiau savivaldybių įsitraukė į AI programos vykdymą.

AI programos užsiėmimus vesti turi teisę specialistai, dalyvavę Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento organizuojamuose 16 val. mokymuose „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ankstyvosios intervencijos programos įgyvendinimas“.

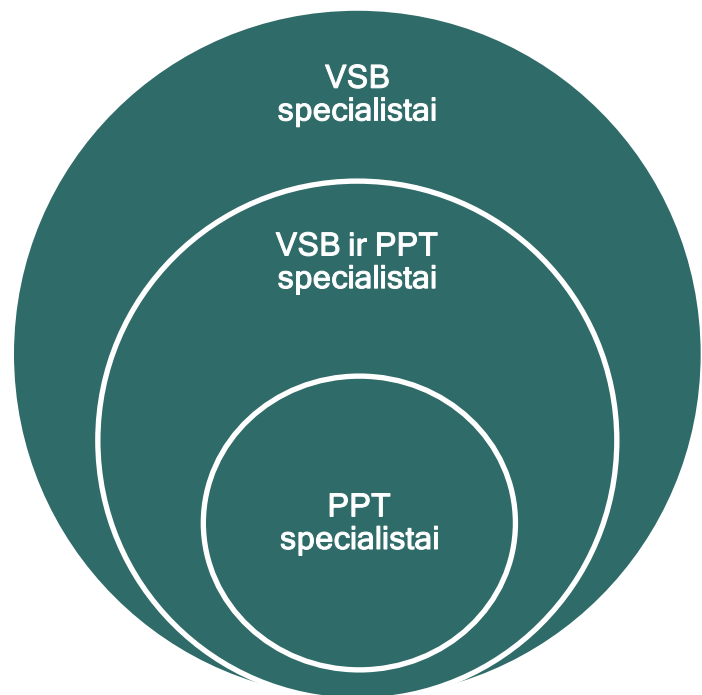
2019 m. visų savivaldybių visuomenės sveikatos biurai ar pedagoginės psichologinės (švietimo pagalbos) tarnybos buvo pasirengusios teikti AI pagalbą, t. y. specialistai parengti (apmokyti) vesti Ankstyvosios intervencijos programos užsiėmimus jauniems asmenims (1 pav.).

¹ 2018 m. sausio 18 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-60/V-39 patvirtintas Ankstyvosios intervencijos programos vykdymo tvarkos aprašas

1 pav. Specialistų, turinčių teisę vykdyti AI programą, skaičiaus pokytis (vienetais)

Savivaldybės išsiskiria savo patirtimi, kas veda užsiėmimus jaunuoliams, atėjusiems į AI programą – **49 proc.** savivaldybių visuomenės sveikatos biurai ir registruoja programos dalyvius, ir veda užsiėmimus, **38 proc.** savivaldybių užsiėmimus veda kartu visuomenės sveikatos biurų ir pedagoginių psichologinių tarnybų specialistai ir tik **13 proc.** savivaldybių užsiėmimus veda pedagoginių psichologinių tarnybų specialistai.

2. PROGRAMOS SKLAIDA IR SPECIALISTŲ KOMPETENCIJŲ DIDINIMAS

Siekiant didinti AI pagalbos prieinamumą savivaldybėse:

- organizuoti **mokymai**² ir **supervizijos**³ specialistams, vedantiems AI programos grupinius užsiėmimus jauniems asmenims
- vykdytas **metodinės pagalbos** teikimas, teiktos konsultacijos visuomenės sveikatos biurų ir pedagoginių psichologinių (švietimo pagalbos) tarnybų administracijai ir specialistams, kitoms suinteresuotoms institucijoms ir įstaigoms, siekdamas padėti rasti sprendimus sunkumams, susijusiems su AI programos įgyvendinimu vietos lygmeniu
- didintas AI programos **žinomumas**

Koordinavimas

- Metodinė diena AI programą įgyvendinantiems specialistams
- 6 metodiniai susitikimai su savivaldybių atstovais, vykdančiais AI programą
- Bendradarbiaujama su savivaldybių administracijomis, jų įstaigomis, pareigūnais

Kokybė

- 24 specialistams, vedantiems AI programą, suteiktos supervizijos
- 60 specialistų dalyvavo mokymuose ir įgijo įgūdžių vesti užsiėmimus pagal AI programą

Viešinimas

- 1640 vaizdo klipo peržiūrų Youtube
- Didintas AI programos žinomumas – sukurtos dvi reklamjuostės ir parengta informacija apie AI programos viešinimą (tėvams, mokytojams, specialistams) 60 savivaldybių

² Veikla vykdyta kartu su Nacionaline švietimo agentūra

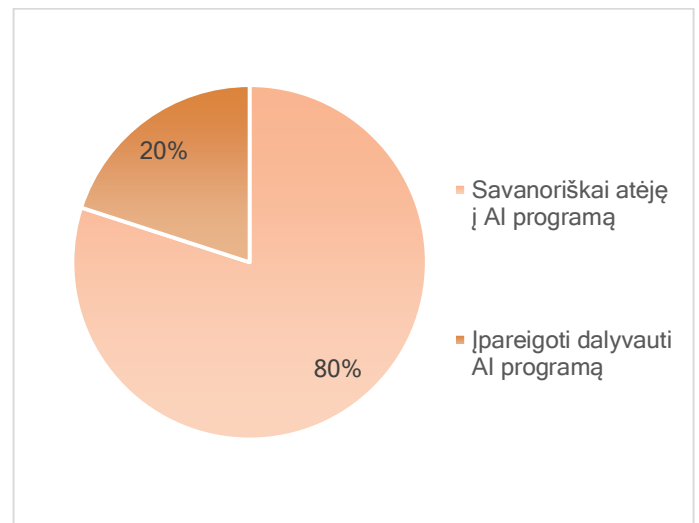
³ Veikla vykdyta kartu su Nacionaline švietimo agentūra

3. DALYVAVIMAS PROGRAMOJE

Dalyvių patekimas į AI programą

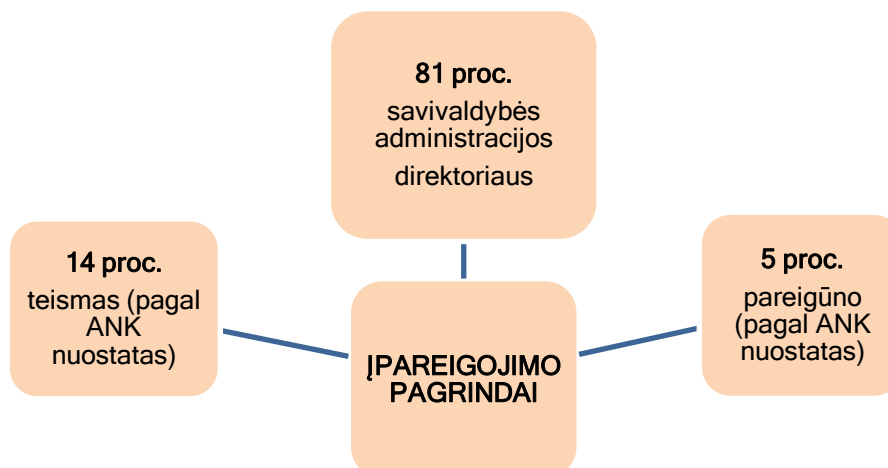
Lyginant 2018 m. ir 2019 m. išaugo jaunuolių, dalyvavusių Ankstyvosios intervencijos programos užsiėmimuose skaičius. 2019 m. AI programos užsiėmimus pradėjo lankyti 661 jaunuolis (2018 m. – 193).

Jauni asmenys gali būti įpareigoti dalyvauti AI programoje arba savanoriškai kreiptis dėl dalyvavimo. Didžioji dalis jaunuolių į programą atėjo savanoriškai.

Įpareigoti dalyvauti AI programoje gali:

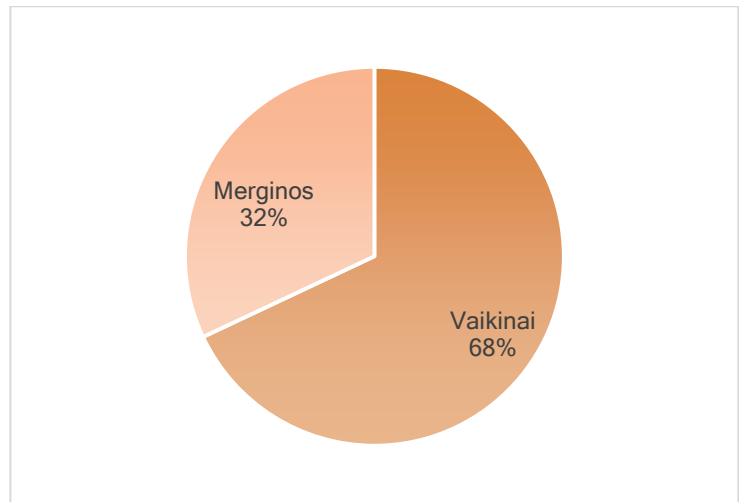
- teismas ar ne teismo tvarka administracinio nusižengimo byla nagrinėjanti institucija (pareigūnas) už Administracinių nusižengimų kodekse numatytus administracinius nusižengimus;
- savivaldybės administracijos direktorius, kai savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos siūlymu asmeniui yra skirta vaiko minimalios priežiūros priemonė.

AI programos dalyviai

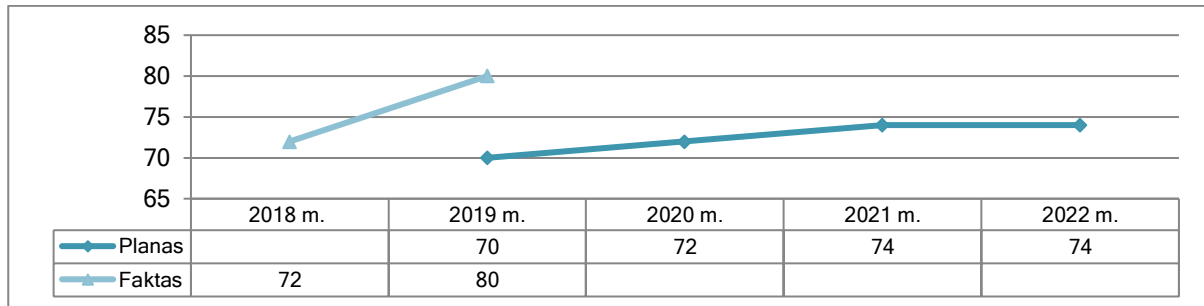

95 proc. dalyvavusių AI programoje sudarė nepilnamečiai

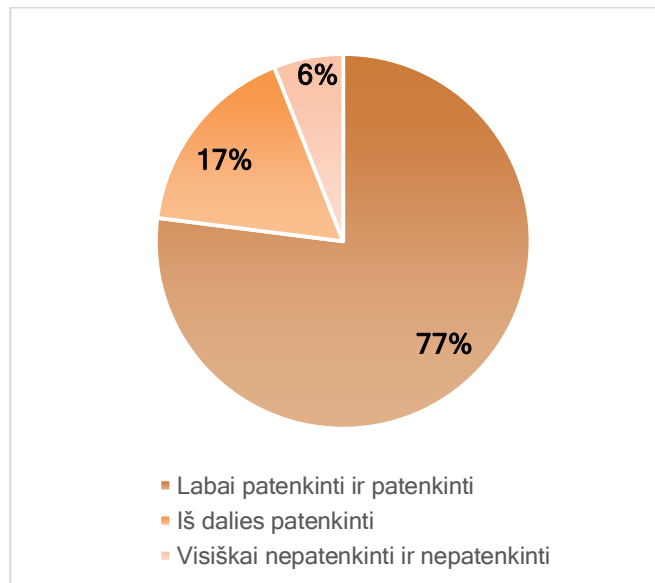

	Dalyvių skaičius
Pradėjo lankyti AI programą	661
Sėkmingai baigė AI programą	532
Nebaigė AI programos	129
Dėl motyvacijos stokos nebaigė AI programos	76
Lankys AI programą iš naujo	8

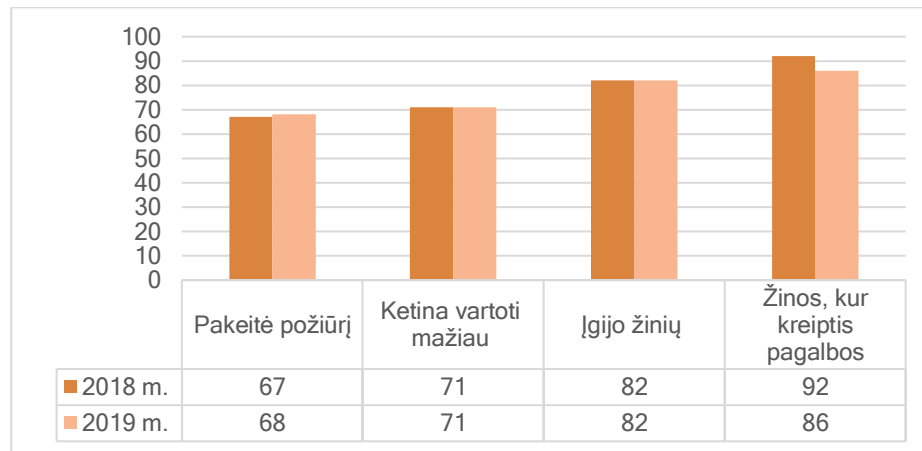
4. PROGRAMOS REZULTATAI

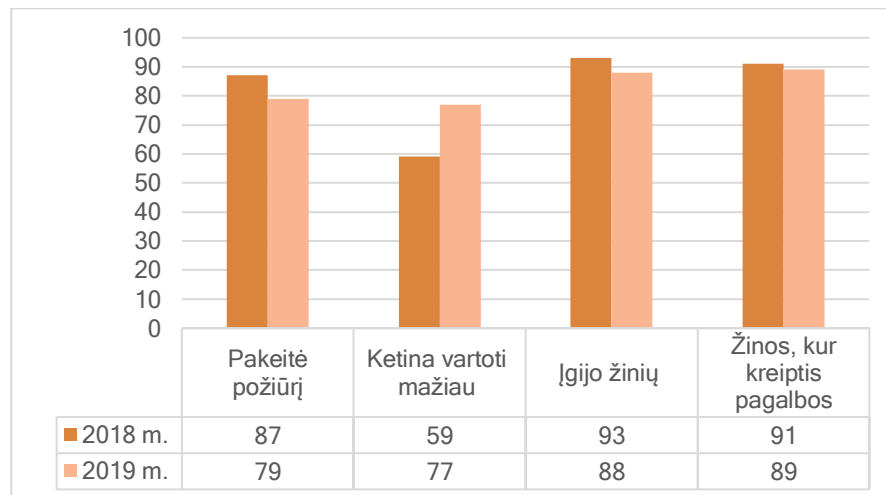
2 pav. 14–21 m. jaunų asmenų, baigusių Ankstyvosios intervencijos programos užsiėmimus, dalis nuo visų pradėjusių lankyti skaičiaus Lietuvoje (procentais)

77 proc. jaunuolių, baigusių AI programą, teigė, kad yra patenkinti programa ir užsiėmimais, kuriuose dalyvavo. 66 proc. baigusių Ankstyvosios intervencijos programą jaunuolių, ją rekomenduočių savo draugui.

3 pav. Jaunuolių, baigusių Ankstyvosios intervencijos programos užsiėmimus, su alkoholio vartojimu susiję vertinimai (procentais)

4 pav. Jaunuolių, baigusių Ankstyvosios intervencijos programos užsiėmimus, su narkotikų vartojimu susiję vertinimai (procentais)

3. PROGRAMOS PLĖTRA 2020 M.

- naujų programos mokytojų rengimas
- reguliarios supervizijos programą vedantiems specialistams
- nuosekli metodinė pagalba
- profesinių ir jaunimo mokyklų įtraukimas
- bendradarbiavimas su bendruomenės pareigūnais
- programos dalyvių refleksijos ir poreikių identifikavimas
- reguliarius statistinių duomenų rinkimas ir analizė šalies mastu

2020 m. numatyta:

- AI paslaugų plėtra savivaldybėse, kuriose 2019 m. nebuvo vykdyta AI programa (susitikimai ir metodinės konsultacijos su tikslu padėti rasti sprendimus sunkumams, susijusiems su Ankstyvosios intervencijos programos įgyvendinimu vietos lygmeniu);
- Nuolatinis bendradarbiavimas su bendruomenių pareigūnais, informacijos sklaida, skatinant juos aktyviau taikyti administracinio poveikio priemonę - įpareigojimo skyrimą jaunuoliui/-ei dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programoje;
- Metodinių dienų, supervizijų organizavimas regionuose visuomenės sveikatų biurų ir pedagoginių psichologinių (švietimo pagalbos) tarnybų specialistams;
- AI programos plėtra nacionaliniu mastu didelį dėmesį skiriant jaunimui, besimokančiam profesinėse bei jaunimo mokyklose, t. y. mokymai profesinių ir jaunimo mokyklų specialistams, dirbti pagal Ankstyvosios intervencijos programą.

